

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudců Mgr. Ondřeje Hrabce a Mgr. Kateřiny Kozákové ve věci

žalobce:

Ing. Vojtěch Razima, narozen dne 6. 12. 1968
bytem Pražská 1148/59, Praha 10
zastoupen advokátem Pavlem Uhlem
sídlem Kořenského 15, Praha 5

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra
se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

za účasti osoby na řízení
zúčastněné

Správa Pražského hradu, IČO 49366076
se sídlem Hrad I. nádvoří č. p. 1, Hradčany, Praha
zastoupena prof. JUDr. Janem Křížem, CSc., advokátem
sídlem Rybná 9, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 4. 2021, č. j. MV- 57001-2/OBP-2021,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:*I.**Základ sporu*

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze dne 13. 4. 2021 v 15:36 hod. domáhal přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil usnesení Magistrátu hl. m. Prahy (dále jen „prvostupňový správní orgán“) ze dne 29. 3. 2021, č. j. MHMP 380354/202, sp. zn. S-MHMP 274867/2021, jímž bylo podle § 5 odst. 6 zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím ve znění rozhodném (dále jen „zákon o shromažďování“) odloženo oznámení žalobce jakožto svolavatele o konání shromáždění ze dne 1. 3. 2021, které se mělo konat dne 18. 4. 2021 v době od 12.00 do 14.00 hodin na náměstí U Svatého Jiří, Praha 1 (dále též „náměstí Sv. Jiří“), za účelem „*vyjádření nesouhlasu s uzavřením oblasti Pražského hradu svolané u příležitosti mezinárodního dne památek a sídel*“, neboť žalobce neodstranil vady oznámení ve stanovené lhůtě (dále též „usnesení o odložení oznámení“).
2. Vydání žalobou napadeného rozhodnutí předcházeli následující skutkový děj. Žalobce dne 1. 3. 2021 oznámil prvostupňovému správnímu orgánu shromáždění. Podle tohoto oznámení se shromáždění za účelem „*vyjádření nesouhlasu s uzavřením oblasti Pražského hradu svolané u příležitosti mezinárodního dne památek a sídel*“ mělo konat dne 18. 4. 2021, od 12:00 do 14:00 hod.; a to na místě „*náměstí U Svatého Jiří, Praha 1 - Hradčany; u Carratiho kašny, zhruba mezi katedrálou sv. Víta, Václava a Vojtěcha a bazilikou sv. Jiří*“, přičemž předpokládaný počet účastníků shromáždění byl uveden - pět osob; počet pořadatelů starších 18 let - jeden (žalobce) s tím, že tento bude označen reflexní vestou.
3. Prvostupňový správní orgán usnesením ze dne 11. 3. 2021, č. j. MHMP 292568/2021, sp. zn. S-MHMP 274867/2021, žalobce vyzval, aby ve lhůtě 5 pracovních dnů doplnil oznámení ve smyslu § 5 odst. 4 zákona o shromažďování o písemný souhlas toho, kdo je vlastníkem, případně uživatelem pozemku, kde se má shromáždění konat, tj. Správy Pražského hradu (dále též „osoba na řízení zúčastněná“). Jelikož žalobce požadovaný souhlas ve stanovené lhůtě nedoložil, prvostupňový správní orgán oznámení usnesením odložil.
4. V odůvodnění usnesení o odložení oznámení prvostupňový správní orgán konstatoval, že náměstí Sv. Jiří, kde se má shromáždění konat, není veřejným prostranstvím. Vyšel přitom z legální definice veřejného prostranství obsažené v § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění rozhodném (dále jen „obecní zřízení“), z níž dovodil, že po obsahové stránce tato definice předně vymezuje veřejné prostranství z hledisek věcných, když vypočítává možné druhy či typy veřejných prostranství; a dále vymezuje veřejné prostranství znakem jeho obecné přístupnosti, což platí jak pro nepojmenovatelné, tj. tzv. další prostory, tak pro tzv.

Shodu s prvopisem provedla: Sylvie Kosková.

pojmenovatelné druhy či typy veřejných prostranství. Poukázal na to, že k definici veřejného prostranství odborná literatura uvádí, že klíčové jsou znaky charakterizující veřejné prostranství jako přístupné každému bez omezení, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru. To ve svém důsledku znamená i příslušné omezení práv vlastníka, který musí respektovat, že takovýto prostor (byť je v jeho vlastnictví) nemůže být např. vlastníkem oplocen, či jinak uzavřen. Na druhou stranu upozornil, že za veřejné prostranství nelze pokládat každý pozemek, který veřejnost užívá s ohledem na nepřítomnost technických překážek přístupu na něj. S odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 1. 8. 2017, sp. zn. 28 Cdo 4208/2016, uvedl, že pozemek, který je veřejností užíván toliko živelně, jež obec nedestinuje k plnění veřejných účelů a ve vztahu k němuž zůstává vlastníku zachována plná možnost vyloučit třetí osoby z jeho užívání, lze jen stěží kvalifikovat jako veřejné prostranství ve smyslu § 34 obecního zřízení.

5. Prvostupňový správní orgán pak dospěl k názoru, že náměstí Sv. Jiří není veřejné prostranství. Shrnuje, že uvedené místo se nachází v areálu Pražského hradu, který je z části obklopený neprostupně stavbami a z části obehnaný plotem s vjezdovou bránou či turniketem pro pěší, kde vnější ostrahu nepřetržitě zajišťuje Hradní stráž a vnitřní bezpečnost Policie ČR. Již z toho vyplývá, že na uvedené místo nemá přístup každý, nýbrž z užívání daného místa je vyloučen zejména ten, kdo neprojde bezpečnostní prohlídkou. Na veřejnost nacházející se na předmětném místě dále dopadají mnohem přísnější omezení, než je tomu na místech, která nespádají do chráněné oblasti. Poukázal rovněž na to, že na daný prostor se vztahuje též působnost Návštěvního řádu vydaného Správou Pražského hradu. Taktéž uvedl, že předmětné místo je účelovou komunikací, na kterou je omezen veřejný přístup a vlastníku pozemku je taktéž zachována plná možnost vyloučit třetí osoby z jeho užívání (viz možnost úplného uzavření areálu Pražského hradu z provozních důvodů toliko na základě rozhodnutí Správy Pražského hradu). Uzavřel, že místo, kde se dle oznámení má shromáždění konat, je režimový prostor, který není přístupný každému bez omezení, schází mu znak obecné přístupnosti, a proto není veřejným prostranstvím ve smyslu § 34 obecního zřízení. Prvostupňový správní orgán byl přesvědčen, že jiný závěr neodůvodňuje ani skutečnost, že místo shromáždění je pojmenováno jako „náměstí“, neboť takové pojmenování je dáno a užíváno historicky bez ohledu na moderní právní úpravu obecního zřízení a daný prostor nenaplnuje ostatní parametry definice veřejného prostranství.
6. Dále prvostupňový správní orgán vysvětlil, že náměstí Sv. Jiří je pozemek parc. č. 81 v k. ú. Hradčany, jehož vlastníkem je Česká republika a příslušnost hospodařit s majetkem státu vykonává Správa Pražského hradu. Jelikož žalobce nesplnil povinnost podle § 5 odst. 4 zákona o shromažďování, když k oznámení nepřiložil písemný souhlas Správy Pražského hradu s konáním shromáždění, vyzval jej k doplnění oznámení o uvedený souhlas ve lhůtě 5 pracovních dnů a poučil jej o následcích neodstranění vad oznámení. Žalobce oznámení nedoplnil, tudíž oznámení bylo podle § 5 odst. 6 zákona o shromažďování odloženo.
7. Proti usnesení o odložení oznámení žalobce brojil odvoláním ze dne 30. 3. 2021, které žalovaný zamítl žalobou napadeným rozhodnutím. Žalovaný v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí shrnul, že předmětem sporu je zejména otázka, zda dané místo, kde se má shromáždění konat a které se nachází uvnitř areálu Pražského hradu, je či není veřejným prostranstvím, potažmo zda je k realizaci shromáždění na daném místě potřebný souhlas Správy Pražského hradu. Žalovaný se ztotožnil s odůvodněním prvostupňového správního orgánu stran hodnocení místa určeného ke konání veřejného shromáždění v tom, že se nejedná o veřejné prostranství ve smyslu definice dle § 34 obecního zřízení.
8. Žalovaný uvedl, že považuje za jednoznačný fakt, že areál Pražského hradu skutečně není a ani nikdy nebyl přístupný každému a komukoliv bez omezení. Vstup do areálu Pražského hradu nebo jeho částí a pobyt v těchto místech totiž byl vždy nějakým způsobem limitován a regulován, přinejmenším pak časově (uzavření zahrad, potažmo pak celého areálu, v určenou hodinu), a dále také stanovením konkrétních podmínek a povinností ve vztahu ke způsobu chování či výkonu některých činností. Měl za to, že režim vstupu a pobytu v areálu Pražského hradu tak je v praxi

Shodu s prvopisem provedla: Sylvie Kosková.

zásadně odlišný od vstupu do ulic, na chodníky, náměstí a jiná skutečně veřejná prostranství. Nelze ani dovodit trvalejší úzus stran veřejné přístupnosti daného objektu, historicky lze spíše vysledovat období přístupnosti více či méně omezené, byť třeba jen po část dne. Poukázal na to, že ani ze znění definice veřejného prostranství v § 34 obecního zřízení nelze určit, že by se jednalo o normu výslovně regulující historické místo „náměstí U sv. Jiří“. Zopakoval, že ne každé místo nazvané „ulice“, „náměstí“, „tržiště“ atd. je vždy a bez dalšího veřejným prostranstvím.

9. Konstatoval, že Pražský hrad je specifickým místem z hlediska kulturního, historického, památkového i politického. Přičemž z hlediska památkového je právě obvyklé, že vstup do takových míst je regulován, a proto mají taková místa návštěvní řád, otvírací hodiny, někde i vstupenky atd. Příkladem poukázal na jinou národní kulturní památku, hrad Karlštejn, kam rovněž vedou pozemní komunikace a tento je zásadně přístupný veřejnosti, nejde však o přístupnost neomezenou. Uvedl, že jinak by se *ad absurdum* dovedeno bylo možno domáhat obecného užívání i v případě všech dalších kulturních památek, resp. hradů a zámků, vstupu do botanických či zoologických zahrad, na noc uzavíraných parků atd., mimo jiné právě s odůvodněním, že ve většině z nich se také nacházejí pozemní komunikace apod. Zdůraznil, že takové veřejné subjektivní právo neexistuje. Dodal, že obvykle je zároveň zřejmý hlavní účel nakládání s takovou památkou, který pak do značné míry vylučuje neomezené užívání k účelům jiným, a právě proto je zde stanovena určitá míra regulace vstupu a využívání veřejností. Podobně hlavní účel jiných veřejnoprávními korporacemi spravovaných lokalit (zoologické, botanické zahrady, veřejná koupaliště atd.) svým dominantním účelem vylučuje aktivity jiné, a právo shromažďovací ani právo pozemních komunikací v kombinaci s regulací práva shromažďovacího by se měly svým účelem, pokud by určení těchto míst měly vrchnostensky měnit.
10. Žalovaný současně odmítl, že by se k věcem veřejného významu (zde přístupnosti památek) nebylo kde vyjadřovat, a to například v těsném sousedství Pražského hradu typicky na Hradčanském náměstí. Uvedl, že deklarace toho, zda určité místo je či není veřejně přístupnou pozemní (účelovou) komunikací, náleží spíše silničním správním úřadům nebo civilním soudům, nikoliv správním soudům ve věcech shromažďovacího práva.
11. Dále uvedl, že pokud stát spravuje určitým způsobem kulturní památku, činí tak primárně jako vlastník, kdy z existence vlastnického práva vyplývá i možnost vyloučit ostatní z užívání vlastněné věci. Přičemž titulem k takovým krokům je samo vlastnické právo; není třeba opory v právu veřejném či určitého vrchnostenského aktu. Zdůraznil, že primární je zde vlastnické právo státu, přičemž toto může být omezeno například veřejným užíváním coby věcným břemenem svého druhu. V takovém případě se však vyžaduje jednak faktická neomezená veřejná přístupnost a zároveň určení (účel) místa k obecnému užívání (rozhodnutím, konkludentně, od nepaměti atp.). Žalovaný byl přesvědčen, že v posuzovaném případě absentuje skutečnost neomezeného užívání.
12. Upozornil, že v případě Pražského hradu určitá omezená přístupnost platila vždy, ať už jde o omezení hradbami, ploty či stavbami, nebo hlídanými vstupy, uzavíráním areálu (být třeba i po částech) alespoň na noc. Uvedl, že nadto není možné dovodit dostatečně dlouhý časový úsek, kdy by se ustálil konkrétní způsob užívání kulturní památky, zde tedy neomezený, aby bylo možno dovodit, že minimálně fakticky dané místo nabylo kvalitu místa (neomezeně) veřejně přístupného. K tomuto odkázal na odůvodnění nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 21/02. Uvedl, že je zřejmé, že z hlediska „historické paměti obyvatel“ je areál Pražského hradu dlouhodobě vnímán jako objekt s určitou mírou regulace vstupu a pobytu.
13. Přisvědčil žalobci, že oprávnění policie zajišťovat bezpečnost chráněných objektů a prostorů nečiní z určitého místa neveřejné prostranství. Poukázal však na Hradní stráž, jakož i na to, že areál Pražského hradu byl z bezpečnostních důvodů regulován vždy.
14. Žalovaný odmítl odkazy žalobce na zásady stavebního práva. Konstatoval, že tvrzený účel, který měl platit před cca 100 lety, není jednou pro vždy neměnný, a že žalobcem dovozený způsob užívání dle poslední větší přestavby evidentně neměl delšího trvání a je tak v rozporu s fakticitou.

Shodu s prvopisem provedla: Sylvie Kosková.

15. Dále k argumentaci žalobce, že Pražský hrad dle nařízení z r. 1954 patří „*všemu československému lidu*“, uvedl, že zjevně nejde o právní normu, nýbrž spíše o politickou proklamaci. Touto deklarací přitom nebylo založeno soukromé právo každého jednoho československého občana vůči národní kulturní památce, ani nebyl založen určitý status či kvalita pozemku z hlediska práva veřejného.
16. Žalovaný uvedl, že jeho rolí není určovat, zda či jak má být určitá kulturní památka přístupná veřejnosti; toto správní řízení návazně ani nemá být fórem k řešení způsobu, jímž jiné instituce či organizační složky státu spravují svěřený majetek. Zdůraznil, že předmětem řízení je otázka, zda byly splněny všechny náležitosti pro konání shromáždění na zvoleném místě. Jelikož žalovaný shodně s prvostupňovým správním orgánem dospěl k závěru, že dané místo není veřejným prostranstvím, byl žalobce povinen doložit souhlas vlastníka (oprávněného uživatele).

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

17. Žalobce v podané žalobě namítal nezákonný postup při zjištění skutkového stavu, nesprávné zjištění skutkového stavu, nesprávné právní hodnocení skutkového stavu a obcházení zákona.
18. K námitce nezákonného postupu žalobce uvedl, že žalovaný poměrně správně identifikoval právní podstatu veřejného prostranství, kterou podepřel správnou citací nálezu Ústavního soudu vydaného pod sp. zn. Pl. ÚS 21/02 s tím, že povaha veřejného prostranství je skutečně mnohdy dána historicky. Nesouhlasil však se závěrem žalovaného, že je zřejmé, že z hlediska „historické paměti obyvatel“ je areál Pražského hradu dlouhodobě vnímán jako objekt s určitou mírou regulace vstupu a pobytu. Namítal, že žalovaný tento závěr neopřel o jakýkoliv zdroj či důkaz, veřejnou informaci, urbanistickou studii, průzkum nebo jakkoliv jinak vyjádřený závěr; z hlediska důkazního se tak závěr žalovaného jeví jako zcela smyšlený či jako absolutní spekulace. Žalobce uvedl, že otázka, zda určitý prostor je veřejný nebo neveřejný je otázkou, jež je na pomezí stavu skutkového a právního. Jedná se o právní status, který je odvozen z fakticity, se kterou není možné nakládat arbitrárně, nebo z nějakého aktu, který má povahu aktu právního (kolaudace, rozhodnutí o změně využití území apod.), přičemž důsledky tohoto statusu jsou jak faktické, tak právní. Shrnuje, že žalovaný vyšel ze skutkového předpokladu, že areál Pražského hradu byl v minulosti vždy po nějakou denní či noční dobu uzavírán a jednalo se vždy obrazně řečeno o „režimové území“, tedy oblast, které nesvědčí historický status veřejného prostranství. Žalobce však poukázal na to, že neexistuje jediný odkázaný dokument či zdroj, nebo třeba i osobní vzpomínka, které by tuto skutečnost dokládaly. Namítal, že žalobou napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, a tedy nezákonné.
19. K námitce nesprávného zjištění skutkového stavu zdůraznil, že závěr správních orgánů o tom, že areál Pražského hradu je historicky neveřejným prostranstvím, je věcně nesprávný. Poukázal na to, že evidence katastru nemovitostí eviduje příslušný pozemek jako ostatní komunikace, což podle přílohy č. 2 příslušné katastrální vyhlášky č. 357/2013 Sb., znamená, že se jedná o místní nebo účelovou komunikaci, jak tyto pojmy používá zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění rozhodném. Přičemž podle tohoto zákona jsou místní komunikace vždy veřejně přístupné. Vysvětlil, že účelové komunikace mají poněkud komplikovanější režim. Pokud je účelová komunikace mimo uzavřený prostor, který slouží potřebě vlastníka nebo provozovatele uzavřeného prostoru nebo objektu, má se za to, že je veřejně přístupná. Takový přístup lze omezit rozhodnutím silničního úřadu; dokud se tak ale nestane, přístup není omezen. Dodal, že žádné takové rozhodnutí vydáno nebylo. Pokud je účelová komunikace součástí uzavřeného prostoru, který slouží potřebě vlastníka nebo provozovatele uzavřeného prostoru nebo objektu, tak je z povahy věci veřejnost vyloučena. Existuje-li pochybnost, zda se jedná o

uzavřený prostor či objekt, rozhoduje silniční úřad. Žalobce měl za to, že v nyní posuzované věci se nejedná o uzavřený prostor, protože se jedná o část města, která je z definice průchozí a která byla koncipována jako součást pěší komunikační sítě; nejedná se o místo, které je určeno výhradně k potřebě vlastníka nebo provozovatele prostoru. V této souvislosti poukázal na přítomnost (minimálně) dvou významných kostelů určených širší veřejnosti, pobočky České pošty, s. p., restaurace Vikárky, která zde fungovala několik staletí a dalších zařízení obsahujících služby veřejnosti. Byl přesvědčen, že tyto skutečnosti vyvracejí možnost, že by se jednalo o uzavřený prostor, který slouží výhradně potřebám vlastníka. Shrnul, že evidence předmětného pozemku jako „ostatní komunikace“ svědčí ve prospěch závěru, že se jedná o veřejné prostranství. Označení „ostatní komunikace“ totiž zahrnuje takovou klasifikaci, která vždy implikuje užívání veřejností, s výjimkou uzavřených areálů sloužících výhradně vlastníkovi, které pak v katastru bývají označovány jako „zastavěná plocha a nádvoří“. Dodal, že stejnou evidenci, tedy „ostatní komunikace“ má například sousední Hradčanské náměstí, jehož povaha veřejného prostranství nebyla nikdy zpochybňována.

20. Odmítl právní závěr žalovaného, že staré stavební určení nemůže předjímat využití stavby či území jednou provždy. Naopak byl přesvědčen, že může a dokonce tak činí, ale je samozřejmě možné jej změnit. Přičemž od roku 1976 je to možné pouze na základě přesně upravených procesů. Nesouhlasil s argumentací žalovaného, podle které si Správa pražského hradu může podle své vůle změnit z titulu vlastnictví veřejné prostranství na jakýsi soukromý vnitroblok, ve kterém se náhodou nachází národní katedrála, pošta, služby občanské vybavenosti a jiné veřejné instituce.
21. Žalobce zdůraznil, že oblast Pražského hradu byla, pokud jde o režim situace „od nepaměti“ veřejným prostranstvím. Nastínil historii užívání Pražského hradu a dovodil, že Pražský hrad byl do roku 1976 s výjimkou krátkého a právně nevýznamného excesu v podobě nacistické okupace, vždy veřejným prostorem. Uvedl, že charakter využití území byl v daný okamžik nepochybně dán jako veřejné prostranství a od té doby je z hlediska práva ustálen a chráněn. Měnit je samozřejmě lze, ale způsobem, který předjímá právní řád, přičemž mezi tyto nástroje nepatří jednostranný akt vlastníka, který z užívání kohokoliv nebo všechny vyloučí. Dodal, že v průběhu funkčního období prezidenta Václava Klause sice započala Správa pražského hradu zavírat oblast v noci okolo 23:00 hod., tento akt ovšem nemůže založit změnu charakteru místa, protože nemá žádnou relevanci ani zákonný podklad a nemůže z veřejného prostranství učinit soukromý vnitroblok.
22. Konstatoval, že platný územní plán charakterizuje dané území jako oblast, která je označena kódem ZVO – ostatní (zvláštní komplexy občanského vybavení), což je oblast, kde se předpokládá občanská vybavenost. Její hlavní využití je definováno jako „plochy pro umístění areálů a komplexy specifických funkcí nebo jejich kombinace a koncentrované aktivity neuvedené v jiných plochách pro zvláštní komplexy občanského vybavení“; z toho plyne, že komunikace, které vedou k takto postaveným stavbám, jež mají sloužit veřejnosti (občanské vybavení), jsou z povahy věci veřejné. Uvedl, že podstatné k fakticitě v této oblasti jsou taktéž územně analytické podklady. Vysvětlil, že současné územně analytické podklady projednané a platné pro území hlavního města Prahy obsahují mimo jiné pasportizaci území z hlediska veřejných prostranství. Přičemž z příslušného mapového výkresu je zjevné, že celé nádvoří Pražského hradu je veřejným prostranstvím, když je označeno kódem VPN, což znamená „pěší prostranství“. I podle územně analytických podkladů se tedy jedná o místo veřejně přístupné, tj. o veřejné prostranství.
23. Žalobce shrnul, že příslušné místo historicky, tedy minimálně po zapamatovatelnou část novověku, bylo vždy veřejným prostranstvím. Při poslední konceptuální rekonstrukci bylo rovněž přebudováno jako místo veřejné a veřejnosti přístupné. Tento charakter mu s výjimkou faktické nacistické vojenské okupace neupřel žádný politický režim. Od roku 1976 by ke změně charakteru využití území muselo dojít právem předjímaným postupem, ke kterému ovšem nedošlo. Územní plán předpokládá, že místo je (a bude) veřejným prostorem, územně analytické podklady to stanoví a zápis v katastru nemovitostí rovněž. Žalobce uzavřel, že sporný prostor

Shodu s prvopisem provedla: Sylvie Kosková.

vykazuje veškeré znaky veřejného místa; zatímco právní titul k omezení takového charakteru, ke kterému prokazatelné dochází, pak dán není.

24. Námitku spočívající v nesprávném právním hodnocení věci správními orgány žalobce konkretizoval tak, že obecně platí, že i veřejné prostranství (jeho přístupnost) lze regulovat. I pokud by tedy bylo zjištěno, že po nějakou dobu, popřípadě stále, byla oblast Pražského hradu uzavírána po dobu nočních hodin, tak tato skutečnost nečiní z daného místa po dobu denních hodin neveřejné místo. Byl přesvědčen, že pouhá časová regulace přístupu nečiní z prostoru prostranství neveřejné. Podmínka „bez omezení“, jak ji uvádí zákon, se totiž dle žalobce vztahuje na dobu, kdy vstup přichází v úvahu. Příkladem poukázal na Františkánské zahrady nebo Kateřinské zahrady v Praze, které jsou na noc zavírány, a přitom jsou širší veřejností vnímány jako součást veřejného prostoru. Úvahu žalovaného, že časové omezení ve vstupu vylučuje charakter veřejného prostranství, proto žalobce považoval nesprávnou.
25. K námitce obcházení zákona ze strany správních orgánů uvedl, že zákonodárce stanovil určitou ochranu před důsledky práva shromažďovacího ve prospěch obou komor Parlamentu a pak rovněž ve prospěch Ústavního soudu. Namítal, že faktickým uzavíráním Pražského hradu a případnými bezpečnostními kontrolami se dosahuje téhož ve vztahu k prezidentu republiky, aniž by se respektovalo, že takovou kompetenci má pouze zákonodárce. Měl za to, že takový postup je z povahy věci obcházením zákona a jeho důsledkům pak nelze přiznat právní ochranu.
26. Žalobce navrhl, aby soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil.
27. Žalovaný ve vyjádření ze dne 15. 4. 2021 odmítl tvrzení žalobce, že by žalobou napadeným rozhodnutím negoval usnesení o odložení oznámení; žalovaný naopak s hodnocením prvostupňového správního orgánu souhlasil, byť s určitými výhradami. K argumentaci týkající se Policie ČR a Hradní stráže žalovaný doplnil další argumentaci, opřenu právě o základní náležitosti (podmínky) deklarace určitého místa jako přístupného veřejnosti bez omezení, kdy s ohledem na neformálnost daného institutu poukazuje na fakticitu a historické vědomí. Odmítl rovněž to, že by se správní orgány neopíraly o žádné podklady. Konstatoval, že k úvahám a vlastní historické znalosti se přidává i opora v aktuálním návštěvním řádu. S ohledem na neformálnost daného institutu je však podle žalovaného otázkou, nakolik lze fakticitu přístupnosti prokazovat hmotnými podklady, úředními listinami apod. Uvedl, že žalobce svá tvrzení nedokládá už vůbec žádnými podklady. Poukázal rovněž na „anketu“ žalobce na internetu, kterou žalobce zjišťoval faktický stav a ze které vyplývá, že dané místo bylo vždy nějak regulováno, minimálně v nočních hodinách. Tento závěr vyplývá i ze samotného charakteru místa coby sídla českých prezidentů, s čímž je logicky spojen právě i určitý režimový charakter. Dodal, že před zřízením republiky tuto funkci Pražský hrad neměl, a proto šlo logicky i o místo s odlišným režimem. Závěry vyplývající z historického vědomí (a charakteru místa a aktuálního návštěvního řádu) lze podpořit i zněním návštěvního řádu z r. 1997, rovněž dokládající určitou míru regulace. Stran historické paměti odkázal taktéž na podklad Správy Pražského hradu ze srpna r. 2020 odkazující na další podstatnou vlastnost místa, tedy její režim národní kulturní památky, která je sice zpřístupňována veřejnosti, nejedná se však o veřejné prostranství ve smyslu § 34 obecního zřízení. Měl za to, že samotné změny v regulaci, resp. (ne)přístupnosti, daného místa pak dokládají, že se o ustálený stav nejednalo, a naopak správce daného prostoru zde konal z pozice vlastníka, resp. správce (a jde-li nejen o památku, ale i sídlo nejvyššího ústavního činitele, tak i určitou míru regulace nastavovat musel).
28. Úvahy žalobce stran stavebního práva nepovažoval žalovaný za přesvědčivé. Za relevantní neměl ani odkazy na dokumentaci IPR, když tatáž dokumentace považuje za veřejné prostranství i vnitřní prostory Klementina (slovy žalobce vnitroblok); naopak veřejně přístupnou Františkánskou zahradu za veřejné prostranství tato dokumentace vůbec nepovažuje. Nejedná se tedy o podklady, z nichž by bylo možno učinit závazná zjištění. Konstatoval, že samotné definici

dle § 34 obecního zřízení neodpovídá, je-li místo přístupné „každému bez omezení“ na noc omezeno (příp. i zamčeno).

29. Žalovaný byl přesvědčen, že správní orgány, byť v časové tísní, náležitě a přezkoumatelným způsobem své názory uvedly, doložily a zdůvodnily, s podstatnými otázkami se vypořádaly, a dospěly ke správným závěrům, které nejsou v rozporu ani s dalšími podklady, doloženými dodatečně, ani s tvrzeními žalobce.

III.

Ústní jednání ve věci konané dne 16. 4. 2021

30. Na ústním jednání dne 16. 4. 2021 právní zástupce žalobce setrval na procesním stanovisku; odkázal na svou právní argumentaci týkající se určení sporného prostoru za veřejné prostranství v žalobě a zdůraznil, že ani nově učiněné znepřístupnění tohoto prostranství nemůže samo o osobě změnit jeho charakter.
31. Žalovaný rovněž setrval na svém procesním stanovisku ve věci; odkázal na odůvodnění rozhodnutí a vyjádření k žalobě; byl naopak přesvědčen, že sporný prostor z urbanistického a ani z právního hlediska nelze označit za veřejné prostranství, jelikož se nejedná o prostor přístupný bez omezení. V této souvislosti uvedl, že územně plánovací podklady nejsou závazným podkladem pro rozhodnutí v dané věci. Akcentoval, že vstup do prostor areálu Pražského hradu byl vždy regulován ať již s ohledem na jeho památkovou hodnotu či z vojenského hlediska. Taktéž v nočních hodinách byl přístup do těchto prostor znemožněn. Přisvědčil tvrzení žalobce, že k úplnému znepřístupnění prostoru došlo až v současné době; nicméně vstup do areálu byl určitým způsobem omezen vždy.
32. Soud na ústním jednání k důkazu přečetl listiny předložené právním zástupcem žalobce. Jednalo se o dva e-mailové dopisy ze dne 15. 4. 2021, jimiž žalobce prokazoval své tvrzení, že sporný prostor – náměstí Sv. Jiří, má charakter veřejného prostranství. Z listin vyplynulo, že mezi jednotlivými odbory prvostupňového správního orgánu byl položen dotaz, zdali lze hradní areál s ohledem na mapové podklady Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy považovat za veřejné prostranství; současně s žádostí o vysvětlení na jakém základě jsou v mapových podkladech jednotlivá území klasifikována jako veřejná prostranství. Na dotaz bylo odpovězeno tak, že Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy za veřejně přístupná prostranství považuje jak prostranství přístupná nepřetržitě, tak i přístupná v určitém časovém režimu; ohledně územně analytických podkladů bylo uvedeno, že tyto nejsou závazným regulativem, který by stávající strukturu veřejných prostranství fixoval. Závěrem v něm bylo konstatováno, že pro územně analytické podklady proběhla kompletní aktualizace vymezení veřejně přístupných prostranství s tím, že prostory Pražského hradu jsou považovány i nadále za veřejně přístupné, a to za veřejně přístupné části bloků, v připojené mapě areálu určených uličních prostranství a propojení skrz bloky.

IV.

Řízení před Městským soudem v Praze a před Nejvyšším správním soudem

33. Městský soud v Praze již ve věci jednou rozhodl, a to rozsudkem ze dne 16. dubna 2021, č. j. 5 A 44/202148, jímž výrokem pod bodem I. zrušil žalobou napadené rozhodnutí a věc vrátil zpět žalovanému k dalšímu řízení a výrokem pod bodem II. přiznal žalobci náhradu nákladů řízení. Městský soud v odůvodnění rozsudku dospěl k závěru, že správní orgány zaujaly ve věci nesprávný právní názor, když toliko na základě poukazu na částečné terénní omezení a na přijatá režimová opatření v areálu Pražského hradu, posoudily náměstí Sv. Jiří jako neveřejný prostor.

Shodu s prvopisem provedla: Sylvie Kosková.

Tudíž po žalobci nesprávně požadovaly doložení písemného souhlasu Správy Pražského hradu s konáním shromáždění, což vedlo k odložení žalobcova oznámení o konání shromáždění.

34. Ke kasační stížnosti žalovaného a Správy Pražského hradu Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 30. srpna 2021, č. j. 10 As 210/2021 – 73 (dále též „zrušující rozsudek“), shora uvedený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V odůvodnění zrušujícího rozsudku Nejvyšší správní soud konstatoval, že městský soud zatížil řízení podstatnou procesní vadou, když opomněl vyzvat a potažmo jednat se Správou Pražského hradu, jakožto s osobou na řízení zúčastněnou. Městskému soudu bylo zároveň uloženo, aby v rámci nového projednání věci přihlédl k argumentaci osoby na řízení zúčastněné, kterou tato uvedla v kasačních stížnostech a tuto považovat za její vyjádření k věci.

V.

Řízení před Městským soudem v Praze po vydání zrušujícího rozhodnutí; vyjádření účastníků

35. Soud postupoval v intencích zrušujícího rozsudku, a proto vycházel z obsahu kasační stížnosti osoby na řízení zúčastněné jako z vyjádření ve věci. Správa Pražského hradu uplatnila v kasační stížnosti ze dne 31. 5. 2021 práva osoby na řízení zúčastněné. V doplněném podání ze dne 23. 6. 2021 namítala, že městský soud ve zrušeném rozsudku nesprávně po právní stránce věc posoudil, neboť sporný pozemek není veřejným prostranstvím dle § 34 zákona o obcích, když nenaplnuje definiční znaky obecné přístupnosti a funkce veřejného prostranství. Co se týče obecné přístupnosti, uvedla, že tato spočívá ve faktické neomezené veřejné přístupnosti místa, neboť celý areál Pražského hradu (tudíž i sporný pozemek) nikdy nebyl a není přístupný každému bez omezení. Vysvětlila, že obecná přístupnost vychází z tzv. materiálního znaku, jenž spočívá v určenosti pozemku k uspokojování potřeb občanů obce, resp. v existenci funkčního významu prostranství jako sídelního celku (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 25. 2. 2020, sp. zn. I. ÚS 2129/19), tj. veřejná prostranství musí vykazovat užitnou hodnotu a potřebnost pro obecní život, které významem podstatně přesahují hranice bezprostředního okolí. Osoba na řízení zúčastněná s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu vydaného pod sp. zn. 28 Cdo 1498/2014 dovodila, že Pražský hrad neslouží obecnému užívání, naopak jeho užívání není určeno široké veřejnosti, nýbrž jiným účelům, z čehož vyplývají na něm zavedená bezpečnostní a režimová opatření. Demonstrativně vypočetla účelová určení jeho užívání jako sídlo prezidenta ČR (určené pro soukromé a oficiální aktivity prezidenta), pro konání státních ceremoniálů, přijímání státních návštěv, místo uložení korunovačních klenotů. Poukázala na to, že součástí hradu je i katedrála sv. Víta, jenž je centrem duchovního života ve státě; hrad je nejvýznamnější českou kulturní památkou, přičemž ani ostatní kulturní památky nejsou zásadně určeny k uspokojování potřeb občanů obce. Poté osoba na řízení zúčastněná k názvu sporného prostoru, jenž obsahuje označení „náměstí“ provedla jeho překlad z oficiální mapy z roku 1849, přičemž dospěla k názoru, že významově odpovídá českému slovu „místo“, jímž je míněna rovná plocha pro zvláštní účely. Konstatovala, že v případě, kdyby byl areál Pražského hradu užíván jako veřejné prostranství, nebylo by lze jej užívat k účelu jeho užívání, tj. jakožto sídla prezidenta ČR, reprezentační prostory atp.
36. Osoba na řízení zúčastněná rovněž tak nesouhlasila s tím, že by byl sporný pozemek určen toliko k veřejnému užívání, a že by veřejným prostranstvím mohl být i pozemek s omezeným vstupem a s dalším omezeným režimem. Již ze zákonné definice v § 34 zákona o obcích vyplývá, že veřejné prostranství je prostor, jenž je přístupný „bez omezení“. Zdůraznila, že vstup do areálu Pražského hradu je možný jen v určitou dobu; komentářová literatura přitom výslovně vypočítává mezi omezené vstupy i vstupy na „nádvoří hradu, zámku“ (Jamborová Kateřina, Potměšil Jan: Zákon o právu shromažďovacím. Praktický komentář. Nakladatelství Wolters

Shodu s prvopisem provedla: Sylvie Kosková.

Cluwer. Právní stav komentáře dostupného v ASPI k 1. 4. 2020). Zásadně proto nesouhlasila s odlišným výkladem zaujatým městským soudem ve zrušujícím rozsudku. Takovýto výklad považovala i za nelogický, když z hlediska shromažďovacího práva není žádoucí, aby na nádvořích hradů a na dětských hřištích, která jsou obehnaná hradbami či ploty měl být stejný režim shromažďování jako na náměstích, ulicích, chodnících, parcích atp. Nad to upozornila, že stejný výklad zastává i Ústavní soud v nálezu pléna ze dne 21. 9. 2004, sp. zn. Pl. ÚS 50/03.

37. Osoba na řízení zúčastněná připomněla, že vlastníkem areálu Pražského hradu je Česká republika, která dle § 3 zákona č. 114/1993 Sb., o Kanceláři prezidenta republiky ve znění rozhodném (dále jen „zákon o Kanceláři prezidenta republiky“), pověřila právem hospodaření Kancelář prezidenta republiky, resp. Správu Pražského hradu. Zdůraznila, že areál hradu je jednotným, komplexním celkem z hlediska hospodářského, provozního a bezpečnostního účelu. Zpřístupnění areálu je až sekundární činností, podléhající zvláštnímu režimu, odvíjejícímu se od povahy a určení areálu jakožto sídla prezidenta republiky. Podmínky vstupu do areálu jsou dány návštěvním řádem, v jehož čl. 2 je stanovena provozní doba pro veřejnost; jiná pravidla jsou pak dána v případě konání kulturních, sportovních, veřejných a hromadných akcí; taktéž jsou *ad hoc* přijímána opatření v reakci na státní návštěvy. Dle § 48 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky ve znění rozhodném (dále jen „zákon o Policii ČR“) ve spojení s usnesením vlády č. 604 ze dne 16. 12. 2008 je areál hradu považován za chráněný objekt zvláštního významu pro vnitřní pořádek a bezpečnost, proto je mu poskytována ochrana Policií ČR. Dle § 4 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění rozhodném (dále jen „zákon o památkové péči“) ve spojení s nařízením vlády č. 147/1999 Sb., je povinností osoby na řízení zúčastněné pečovat o zachování areálu, udržovat jej v dobrém stavu a užívat jej pouze způsobem, jenž odpovídá kulturně politickému významu areálu, památkové hodnotě a technickému stavu. Osoba na řízení zúčastněná nesouhlasila s tím, že by charakter veřejného prostranství náměstí Sv. Jiří měl být odvozen od § 1 odst. 4 zákona o shromažďování; či od územního plánu, dle kterého je sporný pozemek označen kódem ZVO (naopak jiná by byla situace, kdyby byl označen kódem DU jako Nerudova ulice či Valdštejské náměstí, neboť to by se jednalo o plochy plnící funkci veřejných prostranství); rovněž tak měla za bezvýznamné pro právní posouzení náměstí Sv. Jiří jakožto veřejné prostranství i skutečnost, že se v areálu Pražského hradu nachází pobočka České pošty s.p. a restaurační zařízení. Poukázala na obecně závaznou vyhlášku HMP č. 5/2011, o místním poplatku za užívání veřejného prostranství, která žádný z prostorů uvnitř Pražského hradu za veřejné prostranství nepovažuje.
38. V replice k vyjádření žalobce ze dne 6. 7. 2021 (součást kasačního spisu sp. zn. 10 As 210/2021) osoba na řízení zúčastněná odmítla, že by sporný pozemek bylo možno posoudit jako veřejné prostranství na základě jeho stavebně právního statusu. Katastr nemovitostí u sporného pozemku uvádí jako způsob využití „účelovou komunikaci“, nicméně v odstavci [8] rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2009, č. j. 7 As 48/2009 – 79, Nejvyšší správní soud uvedl, že je-li účelová komunikace součástí uzavřeného prostoru, který slouží potřebám vlastníka nebo provozovatele uzavřeného prostoru, je pak veřejnost takové komunikace vyloučena; takovýto uzavřeným prostorem je dle osoby na řízení zúčastněné i areál Pražského hradu.
39. Poté, co byl předchozí rozsudek městského soudu zrušen a věc byla vrácena zpět zdejšímu soudu, se k věci vyjádřil žalovaný v podání ze dne 18. 10. 2021 tak, že se neztotožňuje s výkladem pojmu veřejné prostranství zaujímaného žalobcem. Vysvětlil, že pokud je veřejné prostranství oploceno či jinak uzavřeno, ztrácí tím funkci veřejného prostranství, jelikož již v rozporu s legální definicí veřejného prostranství dle § 34 obecního zřízení není každému a bez omezení a nezávisle na vůli vlastníka přístupné. K podmínce neomezenosti přístupnosti veřejného prostranství připomněl, že se jedná o specifické místo (sídlo hlavy státu) a o národní kulturní památku. Jelikož se tedy jedná o národní kulturní památku, sdílí sporný pozemek režim obvyklý regulaci míst podobné kategorie. Navíc byl žalovaný přesvědčen, že žaloba nebyla ze strany žalobce podána za účelem řádného výkonu shromažďovacího práva, nýbrž se jedná o zneužití práva, kdy je jejím

prostřednictvím cíleno na „úřední“ deklaraci sporného místa za veřejné prostranství. Takováto procesní strategie je zásadně judikaturou Nejvyššího správního soudu odmítána (viz rozsudky ve věci Modrava I. a Modrava II či Duchcov I a Duchcov II).

40. Žalovaný upozornil na to, že areál Pražského hradu byl historicky vždy samostatně spravován, nebyl určen k využívání veřejnosti, naopak podléhal podstatným omezením (ať již za dob císařství anebo v současné době); nevykazovalo tak nikdy charakter všeobecně veřejně dostupného místa. Poukaz žalobce na určitou míru regulace v případě jiných míst a statků – veřejně užívaných, nepovažoval žalovaný za přiléhavý. Upozornil na nemožnost směšovat institut obecného užívání a veřejného prostranství. Dle názoru žalovaného by určitá omezení měla být srovnávána s omezeními spojenými s místy uvedenými v demonstračním výčtu § 34 obecního zřízení (typicky ulice), nikoliv však s omezeními týkajícími se míst kvalitativně zcela odlišnými (např. les) a sledujícími jiné chráněné zájmy (např. prevence poškození porostu, ochrana zvířete), kde se takováto omezení neprojevují *ad hoc*, nýbrž zásadně plošně. Zdůraznil problematičnost názoru na to, zdali časové omezení vstupu do určitého prostoru implikuje nemožnost užívání prostoru jako veřejného prostranství; v této souvislosti konkrétně odkázal na názor K. Černína publikovaný v článku Veřejné prostranství, Terra inkognita. Právník, 2016, č. 10, s. 803-817. Žalovaný shrnul, že sporný prostor nebyl v minulosti konsenzuálně vnímán jako místo setkávání veřejnosti či místo konání veřejných shromáždění; jeho dominantním účelem bylo sídlo hlavy státu, výkon funkce kulturní památky a cíle turistů; byť připustil, že areál Pražského hradu je do určité míry zpřístupněn veřejnosti, nejedná se o jeho neomezenou přístupnost.
41. Žalovaný uzavřel, že veřejné prostranství vzniká zásadně z vůle vlastníka (výslovně či konkludentně projevené). Takovýto projev vůle však v případě náměstí Sv. Jiří absentuje a žalobce v tomto směru ničeho nedoložil. Citoval pak z odborné literatury, která dospěla k názoru, že veřejná prostranství mohou vzniknout pouze na základě zákona, nikoliv vydáním územního plánu obce, či vydáním obecně závazné vyhlášky. *„Veřejné prostranství tak může platně vzniknout jenom na základě splnění zákonných znaků uvedených v § 34 OZř a za předpokladu, že vlastník dotčeného pozemku tento pozemek věnoval k veřejnému užívání výslovně, či soublas s obecným užíváním udělil konkludentně.“* (Huneš, K., Randusová, E., Mácha, A.: Veřejné prostranství a jeho platný vznik. I: Právní rozhledy č 10/2017, s. 366).
42. Osoba na řízení zúčastněná v podání ze dne 27. 10. 2021 akcentovala, že nelze připustit právní výklad § 34 obecního zřízení rozšiřujícím způsobem tak, že v něm obsažené slovní spojení *„přístupné bez omezení“* by v sobě mělo zahrnovat i některá omezení; takovýto výklad by byl matoucí a v rozporu se zákonem, neboť tyto výjimky by bylo nutno přesně definovat.
43. Dále se k věci osoba na řízení zúčastněná vyjádřila v podání ze dne 17. 7. 2023, kde se více vyjádřila k otázce nezbytnosti zachování bezpečnosti na území areálu Pražského hradu.

VI.

Ústní jednání ve věci konané před Městským soudem v Praze dne 26. 7. 2023

44. Na ústním jednání konaném dne 26. 7. 2023 před Městským soudem v Praze právní zástupce žalobce, žalovaný i právní zástupce osoby na řízení zúčastněné setrvali na svých procesních stanoviscích.
45. Soud předně stručně zrekapituloval dosavadní průběh soudního řízení a poté přistoupil k dokazování ve věci. Soud k důkazu přečetl Stanovisko Kanceláře prezidenta republiky ze dne 31. 5. 2021, č. j. KPR 2705/2021 (dále též „Stanovisko“), v němž bylo uvedeno, že areál Pražského hradu má od nepaměti výjimečný charakter, nebyl nikdy běžným místem ani běžně přístupným místem, vždy byl zpřístupňován veřejnosti jen z vůle státu; režimová a bezpečnostní

Shodu s prvopisem provedla: Sylvie Kosková.

opatření vyplývala z jeho určení; Pražský hrad si zachoval podobou i provozem rysy uzavřeného hradního okrsku; byl vždy primárně sídlem hlavy státu (od vzniku republiky zde vlaje vlajka prezidenta republiky). Historický exkurz sporného prostranství započal v 9. století (pohanské kultovní místo), v 10. století (knížecí hrad), na konci 16. a na počátku 17. století byly provedeny poslední velké architektonické úpravy Pražského hradu – jde o uzavřený opevněný hrad, do kterého se vstupuje třemi branami (na východě – Černou věží; na západě – Matyášovou bránou, na severu - Pacassiho bránou); Pražský hrad byl královskou rezidencí; po roce 1918 za Plečnikovy přestavby pro prezidenta T. G. Masaryka došlo k mnoha stavebním úpravám, jež ale nesnižovaly charakter prostor jako sídla hlavy státu; z dochovaných archivních materiálů vyplývá, jakým způsobem byl zpřístupněn veřejnosti, když řada režimových opatření zůstala v platnosti (byl strážěn Hradní stráží a státní policií, ve večerních a nočních hodinách byly brány pro veřejnost uzavřeny již ve 20. letech 20. století; nebyl zde tolerován průjezd ručních vozíků s nákladem, dětských kočárků ani průchod osob s rozměrnými předměty problematičtějšího vzhledu; vůči shromážděním, která se nekonala v režii státu, byla podnikána ochranná a bezpečnostní opatření; zejména s ohledem na možnost přiblížení masy demonstrantů. Demonstrace proběhla na Pražském hradě bez souhlasu prezidenta republiky jen večer a v noci z 21. na 22. září 1938, kdy demonstranti překonali silou jednotlivé zátarasy a napadali příslušníky Hradní stráže i policie. Ani v době nesvobody neztratil Pražský hrad charakter sídla prezidenta republiky. Po roce 1989 je z vůle prezidentů republiky široce průchozí a přístupný veřejnosti, ale stejně tak zůstala zachována pro veřejnost řada pravidel a omezení v souvislosti s vstupem do hradních prostor nastavených Kanceláří prezidenta republiky (na stranách 9 až 10 stanoviska byly vypočteny jednotlivé prameny, z nichž byly citované historické informace ve stanovisku čerpány). Závěrem bylo shrnuto, že areál Pražského hradu je jedním funkčním celkem, komplexním a jednotným prostorem z hlediska hospodářského, provozního a bezpečnostního, kdy veškeré prostory sdílí stejný status, včetně náměstí Sv. Jiří; taktéž bylo poukázáno na návštěvní řády Pražského hradu, v nichž osoba na řízení zúčastněná určuje podmínky přístupu veřejnosti; Pražský hrad je vně strážěn Hradní stráží, ochrana vnitřního pořádku a bezpečnosti je zajišťována Policií ČR a taktéž byl zdůrazněn význam Pražského hradu jakožto národní kulturní památky; k pobočce České pošty s. p. bylo uvedeno, že ta byla zřízena zejména k realizaci poštovních služeb Kanceláře prezidenta republiky, je neoddělitelně spjata s návštěvníkem provozem a v její části je umístěna reprezentativní expozice české známkové tvorby.

46. Dále soud k důkazu přečetl listinu nazvanou „Úplné znění Zřizovací listiny Správy Pražského hradu“ ze dne 19. 4. 1993 (dále též „Zřizovací listina“), z jejíž preambule vyplynulo, že osoba na řízení zúčastněná byla zřízena zejména ke správě majetku a výkonu služeb ve prospěch Kanceláře prezidenta republiky, k podnícení kulturní, společenské a podnikatelské činnosti v areálu Pražského hradu. V článku II. Zřizovací listiny jsou vypočteny hlavní činnosti osoby na řízení zúčastněné, mezi něž patří vytváření materiálních podmínek a zajištění technického servisu pro výkon ústavních funkcí prezidenta republiky, správa a provoz areálu Pražského hradu, vytváření koncepce návštěvního provozu a její realizace, zajišťování návštěvního provozu.
47. Taktéž soud k důkazu přečetl návštěvní řády Pražského hradu ze dne 1. 7. 1997, č. j. 404.273/97, ze dne 30. 8. 2004, č. j. SPH 2813/2004, ze dne 1. 2. 2006, č. j. SPH 1337/2006, ze dne 8. 9. 2020, č. j. SPH 1453/2020, dodatky č. 1 až č. 5 k návštěvnímu řádu č. 01/01/2008, v nichž bylo uvedeno, že Pražský hrad je národní kulturní památka, pracoviště a sídlo prezidenta republiky, komunikace v areálu mají statut vnitřních a neveřejných účelových komunikací a jsou v péči osoby na řízení zúčastněné; areál hradu byl podrobně popsán jakožto území, jenž je ohraničeno I. a IV. nádvořím, Jižní zahradou, Opyš, Černou věží, Daliborkou, Horním a Dolním Jelením příkopem, Letohrádkem královny Anny, Královskou zahradou, ulicí U Prašného mostu a zahradou Na baště; rovněž zde byly přesně rozepsány otevírací hodiny areálu s dovětkem, že návštěvní dny a hodiny v jednotlivých objektech mohou být podle provozních, technických, bezpečnostních či státně-reprezentačních důvodů upraveny; co se týče tzv. jiného užívání prostor

Shodu s prvopisem provedla: Sylvie Kosková.

Pražského hradu (tj. kromě prohlídek objektů) zde bez souhlasu osoby na řízení zúčastněné bylo zakázáno mj. činit kulturní, sportovní a jiná veřejná vystoupení a ostatní hromadně organizované akce a jiné produkce. Zakázáno bylo i vstupovat do areálu mimo určená místa, s transparenty, bannery, reklamními poutači, vlajkami a se zbraní. Taktéž bylo deklarováno, že areál má charakter „Pěší zóny“ a vjezd automobilů do areálu je upraven dopravním řádem; soud k důkazu konstatoval i podstatný obsah dopravního řádu č. 1/2021, v němž jsou upravena konkrétní dopravní omezení vjezdu vozidel do areálu Pražského hradu. Soud k důkazu konstatoval podstatný obsah seznamu vytvořený osobou na řízení zúčastněnou ze dne 20. 7. 2023, kde byly vypsané významné protokolární akce konané na Pražském hradě v roce 2023; k důkazu byla provedena fotografie ze dne 4. 3. 2023, kterou osoba na řízení zúčastněná předložila soudu k prokázání svého tvrzení, že část náměstí Sv. Jiří je využíván jako parkoviště policejních vozů a v případě větší akce též jako odstavná plocha pro další vozidla. Na fotografii je vidět množství zaparkovaných vozidel podél náměstí, fotografie zachycuje prostor (náměstí) mezi Královským palácem a pravou boční částí Katedrály Sv. Víta.

48. K provedenímu dokazování neměli právní zástupce žalobce, žalovaný, právní zástupce osoby na řízení zúčastněné žádné námítky ani další návrhy na doplnění dokazování.
49. Právní zástupce žalobce se k listinám čteným k důkazu vyjádřil tak, že Stanovisko vypracované Kanceláří prezidenta republiky není důkazem, nýbrž vyjádřením osoby na řízení zúčastněné. Navíc ve Stanovisku obsažené historické údaje týkající se doby před vznikem České republiky jsou pro rozhodnutí ve věci irelevantní. Současně zdůraznil, že akcentace výjimečnosti charakteru Pražského hradu a vůle hlavy státu, jak má být areál využíván, by neměly být v době existence republiky zásadním důvodem, pro přijetí omezujících opatření, nýbrž by se otázky míry případné regulace vstupu do areálu, měly řídit toliko platným právem. Připomněl, že definice veřejného prostranství je vtělena do obecního zřízení, přičemž zde je přímo použit termín náměstí, jakožto příklad veřejného prostranství. Pokud osoba na řízení zúčastněná v posledním písemném vyjádření uvedla, že například Hradčanské náměstí, které se nachází v bezprostřední blízkosti Pražského hradu je obvykle využíváno veřejností ke shromažďování, tudíž že není zapotřebí za tímto účelem užívat vnitřní prostory Pražského hradu, právní zástupce žalobce upozornil na to, že v minulosti Policie ČR zmařila jedno ze shromáždění konaných právě na Hradčanském náměstí, když prostor ohradila. Tudíž Policie ČR evidentně měla k dispozici nástroje pro znemožnění konání akce, což pak i obhajovala v následujících soudních řízeních. Změnit charakter prostranství je možno jen prostřednictvím stavebního zákona, ten určuje, jak má být s konkrétní nemovitostí nakládáno. Podle stavebního zákona je přitom náměstí Sv. Jiří veřejným prostranstvím. Oproti tomu návštěvní řád nemá právní sílu změnit charakter prostranství. K fotografii (provedené k důkazu na ústním jednání) upozornil, že zachycuje III. hradní nádvoří nikoli náměstí Sv. Jiří. Zákonná úprava nestanoví pro Pražský hrad stejnou výjimku z možnosti se shromažďovat jako v případě Parlamentu ČR či Ústavního soudu.
50. Právní zástupce osoby na řízení zúčastněné nesporeoval, že na předložené fotografii není obrazový záznam náměstí Sv. Jiří, když vysvětlil, že fotografií mělo být demonstrováno jedno z obvyklých použití náměstí Sv. Jiří, a to jako odstavné plochy v případě konání akcí. Zároveň nesoúhlasil s tvrzením právního zástupce žalobce, že Stanovisko by mělo být posuzováno jako pouhé vyjádření osoby na řízení zúčastněné. Upozornil, že Stanovisko nebylo vypracováno osobou na řízení zúčastněnou, nýbrž Kanceláří prezidenta republiky. Zdůraznil, že žalobce nepochybně správnost informací uvedených ve Stanovisku. Taktéž konstatoval, že v případě, pokud by bylo náměstí Sv. Jiří veřejným prostorem, nemohl by prezident republiky řádně vykonávat svou funkci, jelikož není oprávněn vydávat rozkazy Policii ČR k omezení užívání veřejného prostoru (např. ohrazení). Navíc povahově se v případě náměstí Sv. Jiří nejedná o prostor náměstí, nýbrž o nádvoří. Uvedl, že za posledních 6 let proběhly na náměstí Sv. Jiří jen 2 shromáždění, jednalo se přitom o akce, které proběhly na popud žalobce; na II. nádvoří

Pražského hradu rovněž proběhlo shromáždění, které bylo svoláno hnutím Milión chviliek pro demokracii.

51. Žalovaný konstatoval, že z provedených důkazů je zřejmá vůle vlastníka, resp. správce areálu Pražského hradu, tj. osoby na řízení zúčastněné, jakým způsobem umožňuje užívání areálu Pražského hradu. Míra omezení je trvalá a dlouhodobá, přičemž v rámci historického kontextu se nejedná o projev libovůle ze strany „mocných“, nýbrž odpovídá výraznému specifiku areálu Pražského hradu jakožto národní kulturní památce a sídlu hlavy státu. Zároveň zdůraznil, že z čtených důkazů plynoucí údaje toliko doplňují úvahy správních orgánů, na jejichž základě bylo ve věci vydáno žalobou napadené rozhodnutí. Navíc shromáždění v areálu Pražského hradu nejsou zakázané, jen jsou podmíněné souhlasem osoby na řízení zúčastněné. Veřejnost přitom nevnímá Pražský hrad jako prostor pro shromažďování (shodně jako u Valdštejnské zahrady).
52. Soud konstatuje, že k doplnění dokazování na ústním jednání přistoupil v souladu s principem plné jurisdikce, kdy v tomto směru odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 5. 2009, č. j. 2 Afs 35/2009 - 91, č. 1906/2009 Sb. NSS, v němž se Nejvyšší správní soud vyjadřoval k oprávnění správních soudů provádět dokazování v soudním řízení následovně: *„stávající systém soudního přezkumu správních rozhodnutí je založen na zásadě plné jurisdikce. To znamená, že krajský soud je povinen vypořádat se i s nově navrženými důkazními prostředky a posoudit jejich relevanci, nikoliv je paušálně odmítnout. Pokud tak neučiní, ztíží svoje řízení vadou. Na straně jedné totiž samozřejmě platí, že soud přezkoumává napadené správní rozhodnutí podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). K objasnění tohoto skutkového a právního stavu je však rozhodující soud oprávněn zopakovat nebo i doplnit důkazy provedené správním orgánem (§ 77 odst. 2). Jakýkoliv jiný výklad proto smysl tzv. plné jurisdikce ve správním soudnictví popírá (viz také rozsudek sp. zn. 5 Afs 14/2004, in: č. 618/2005 Sb. NSS). Pokud by totiž platilo, že respektování skutkového a právního stavu z doby rozhodování správního orgánu znamená i nemožnost provést další dokazování, odporoval by tento výklad výslovnému znění ustanovení § 77 odst. 2 s. ř. s. a ve svých důsledcích by znamenal, že by se soudy musely omezit toliko na přezkum zákonnosti napadených správních rozhodnutí a nebyly by oprávněny přezkoumat jejich správnost ve smyslu faktickém, protože nezbytným předpokladem tohoto postupu je právě doplnění dokazování. Tím by se však správní soudnictví dostalo na časové ose zpět před rok 2003 (tj. před nabytí účinnosti s. ř. s.), a to do situace, kterou Ústavní soud (viz náleží č. 276/2001 Sb.) oprávněně prohlásil za protiústavní a také za odporující čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.“* Pouze na okraj městský soud poznamenává, že si je vědom, že tento rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 Afs 35/2009 byl zrušen náležen Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2010, sp. zn. I. ÚS 2082/09 (N 50/56 SbNU 541), avšak citované závěry v něm platné Ústavní soud nezpochybil (viz bod [14] rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2010, č. j. 2 Afs 35/2009-124).
53. Dále v rozsudku ze dne 28. 3. 2007, č. j. 1 As 32/2006-99, č. 1275/2007 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud uvedl, že soud *„při rozhodování pak (v souladu s větou druhou citovaného ustanovení) vychází ze skutkového stavu věci vyplývajícího jak z obsahu správního spisu, tak i z jím provedených důkazů. Tato procesní úprava je faktickou transpozicí požadavku tzv. „plné jurisdikce“, coby atributu práva na spravedlivý proces, dovozaného judikaturou Evropského soudu pro lidská práva z obsahu čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (ve Sbírce zákonů publikované pod č. 209/1992 Sb.). Tento požadavek lze stručně vyjádřit tak, že soud při svém rozhodování nesmí být omezen ve skutkových otázkách jen tím, co zde nalezl správní orgán, a to ani co do rozsahu provedených důkazů, ani jejich obsahu a hodnocení ze známých hledisek závažnosti, zákonnosti a pravdivosti. Soud tedy zcela samostatně a nezávisle hodnotí správnost a úplnost skutkových zjištění učiněných správním orgánem a zjistí-li přitom skutkové či (procesně) právní deficity, může reagovat jednak tím, že uloží správnímu orgánu jejich odstranění, nabrání či doplnění nebo tak učiní sám. Tato činnost soudu je nezbytným předpokladem pro bezvadný právní přezkum napadeného rozhodnutí, neboť jen správně a úplně zjištěný skutkový stav v řízení bez procesních vad může být podkladem pro právní posouzení věci. Není však cílem soudního přezkumu ve správním soudnictví nabrývat činnost správního orgánu. Výchozíkem přístupu soudu pro rozhodnutí, zda a do jaké míry případně dokazování provádět, bude posouzení důvodnosti podané žaloby z hlediska uplatněných žalobních námitek. Soudní přezkum správních rozhodnutí nelze*

Shodu s prvopisem provedla: Sylvie Kosková.

vnímat jako „odvolací řízení“ v plné apelaci, proto také důkazní aktivita soudu bude vždy činností doplňkovou, nikoliv dominantní. Proto v případech důkazů provedených soudem musí být zejména respektován požadavek výše již zmiňovaného § 75 odst. 1 s. ř. s. a nově prováděné dokazování tedy vždy musí směřovat výlučně k osvědčení skutkového stavu v době rozhodování správního orgánu; ke skutkovým novotám se zásadně nepřiblíží. K principu plné jurisdikce se Nejvyšší správní soud vyjadřoval i v rozsudku ze dne 4. 8. 2021, č. j. 10 Afs 352/2019 - 26, č. 4243/2021 Sb. NSS, kde uvedl, že „správní soudnictví nechrání veřejná subjektivní práva podle zásady „jednou a dost“: jeho smyslem není potrestat správní orgán (definitivním zrušením jeho rozhodnutí bez možnosti nápravy) za to, že hned napoprvé nevydal bezvadné rozhodnutí – ale pokud možno dovést správní orgán k tomu, aby svou vadu napravil a vydal rozhodnutí zákonné. [...] Má-li správní soud plnou jurisdikci a může-li i sám zjišťovat skutkový stav v době rozhodování správního orgánu, znamená to, že může při svém rozhodování brát v úvahu jak nově tvrzené skutkové okolnosti prospívající žalobci, tak i listiny, které ve prospěch svých závěrů nově předkládá žalovaný správní orgán. Plná jurisdikce není výdobytkem výlučně ve prospěch žalobců (tím by se ostatně popírala i rovnost stran v řízení o žalobě), ale nástrojem, který umožňuje soudu důkladněji kontrolovat činnost veřejné správy a účinněji přispívat k jejímu zákonnému rozhodování.“

54. Z výše uvedené judikatury plyne, že správní soudy mohou v řízení doplňovat dokazování v souladu s principem plné jurisdikce. Mohou opakovat již provedené důkazy ve správním řízení či provést nové důkazní prostředky. Tato jejich činnost se musí týkat pouze důkazních prostředků, kterými se prokazují skutečnosti existující před vydáním žalobou napadeného rozhodnutí. Tento důkazní postup soudu může být pouze činností doplňkovou, nikoliv dominantní. Správní soudy jsou přitom limitovány tím, že jejich úkolem není nahrazování odůvodnění správních orgánů.
55. Aplikováno na nyní posuzovanou věc, soud mohl učinit provedené dokazování, jelikož se na ústním jednání čtené důkazní prostředky týkají skutečností existujících před vydáním žalobou napadeného rozhodnutí, když jimi žalovaný i osoba na řízení zúčastněná prokazují svá tvrzení o specifickém a kontinuálním omezení užívání prostoru náměstí Sv. Jiří na Pražském hradě veřejnosti od historicky doložitelné doby s tím, že takovýto záměr vlastníka pozemku je zachován a trvá i nadále. Městský soud tak pouze doplnil dokazování, aby ověřil skutkový stav, ze kterého správní orgány ve věci vycházely. Městský soud tímto nenahrazoval úvahy správních orgánů a provedené dokazování současně nelze označit jako dokazování dominantní. A co se týče listinných důkazů fotografie II. hradního nádvoří a dopravního řádu č. 1/2021, byť tyto listiny vypovídají o skutečnostech, které nastaly po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, byla jimi prokazována právě skutečnost, že záměr/úmysl vlastníka areálu Pražského hradu ohledně jeho užívání zůstal nezměněn a přetrvává i do budoucna.

VII.

Posouzení žaloby

56. Na základě podané žaloby přezkoumal Městský soud v Praze napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)].
57. Žaloba není důvodná.
58. Při posouzení věci soud vyšel z následující právní úpravy:
59. Podle § 5 odst. 4 zákona o shromažďování „[m]á-li se shromáždění konat pod širým nebem mimo veřejná prostranství, je svolavatel povinen k oznámení přiložit písemný souhlas toho, kdo je vlastníkem, případně uživatelem pozemku.“

Shodu s prvopisem provedla: Sylvie Kosková.

60. Podle § 5 odst. 6 věta první zákona o shromažďování „[n]eodstraní-li svolavatel vady oznámení v úřadem stanovené lhůtě nebo se nejedná o shromáždění podle tohoto zákona, úřad oznámení usnesením bez zbytečného odkladu odloží.“
61. Podle § 34 obecního zřízení „[v] veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.“ V této legální definici vypočtené znaky veřejného prostranství musí být naplněny kumulativně, aby tak bylo lze považovat určitý prostor za veřejné prostranství.
62. Soud předně na tomto místě poukazuje na skutečnost, že právo pokojně se shromažďovat je zaručeno čl. 19 Listiny základních práv a svobod, kde je uvedeno, že „toto právo lze omezit zákonem v případech shromáždění na veřejných místech, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, ochranu veřejného pořádku, zdraví, mravnosti, majetku nebo pro bezpečnost státu. Shromáždění však nesmí být podmíněno povolením orgánu veřejné správy.“ Odborná literatura k čl. 19 Listiny (Šimíček, V. in: Wagnerová, E. a kol. Listina základních práv a svobod. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012) uvádí, že, „shromažďovací právo je (stejně jako právo sdružovací či petiční) zvláštní formou svobody projevu. Právě proto, že se svojí povahou jedná více o svobodu než o právo a v Jellínekově pojetí má tak nejbližší k negativnímu (avšak také k aktivnímu) statusu, bývá někdy - poněkud nepřesně - označováno i jako svoboda demonstrovat. Jedná se tedy o základní právo účastníků shromáždění svobodně se sejit a na tomto shromáždění nerušeně projevit svůj názor, resp. seznámit se s názory ostatních a získat tak potřebné informace.“ Právo shromažďovací je taktéž předmětem úpravy v Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (vyhlášená pod č. 209/1992 Sb., dále jen „Úmluva“) a v Mezinárodním paktu o občanských a politických právech (vyhlášený pod č. 120/1976 Sb., dále jen „Pakt“). Svoboda shromažďování a sdružování je zaručena i v čl. 12 Charty základních práv Evropské unie. Ze zmíněných mezinárodních závazků je zřejmé, že úprava shromažďovacího práva je do značné míry obdobná. Pakt ve svém čl. 21 stanoví, že „se uznává právo na pokojné shromažďování. Výkon tohoto práva nesmí být žádným způsobem omežován s výjimkami, jež stanoví zákon a jež jsou nutné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti nebo veřejné bezpečnosti, veřejného pořádku, ochrany veřejného zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.“ Podobné ustanovení obsahuje i Úmluva, která ve svém čl. 11 odst. 1 stanoví, že „každý má právo na svobodu pokojného shromažďování.“ Úmluva stejně tak jako Pakt představují minimální standard úpravy, který nelze vnitrostátním právem omezit, naopak jeho rozšíření je samozřejmě přípustné. Z mezinárodních úmluv na druhou stranu taktéž vyplývá, že shromažďovací právo není právem absolutním a za přesně stanovených podmínek je omezit lze. Podmínky pro omezení však musí stanovit zákon a současně tato omezení musí být v demokratické společnosti nezbytná. Soud je přesvědčen, že z výše uvedeného je zřejmá jedinečnost a vysoká důležitost práva na pokojné shromažďování, jakožto jednoho ze základních lidských práv svobody projevu, jež náleží k prvořadým hodnotám demokratické společnosti a právního státu. Navíc soud v dané věci akcentuje i značný historický význam umístění předmětného shromáždění do areálu Pražského hradu na náměstí Sv. Jiří, kdy Pražský hrad je bezpochyby jedním z nejvýznamnějších symbolů neodmyslitelně spjatých se svrchovaností českého státu a svobodou občanů republiky. Proto zejména s ohledem na současný stav společnosti, na níž po delší dobu těžce dopadaly následky epidemické, resp. koronavirové krize, spojené s restriktivními mimořádnými opatřeními, kterými byl katalog základních lidských práv s ohledem na zamezení šíření epidemie, po nezbytně nutnou dobu omežován, je zapotřebí k uvedené problematice přistupovat s velkou citlivostí a zodpovědněji než kdy jindy vážít důvodnost či potřebnost, omezení výkonu základních lidských práv ze strany správních orgánů.
63. Předmětem soudního přezkumu v dané věci je zákonnost rozhodnutí správních orgánů, jimiž bylo odloženo (a druhostupňovým rozhodnutím bylo toto odložení potvrzeno) oznámení shromáždění, pro nedodání písemného souhlasu vlastníka, resp. uživatele pozemku, kde se mělo shromáždění konat. V tomto případě tedy správní orgány již během „ustupní“ procedury, kdy podrobily oznámení o shromáždění zkoumání dle § 5 zákona o shromažďování, zdali splňuje veškeré zákonem stanovené náležitosti, dospěly k názoru, že nikoli, jelikož žalobce spolu

s oznámením nedoložil jednu z jeho obligatorních náležitostí, a to písemný souhlas vlastníka, resp. uživatele pozemku, na němž se má shromáždění konat, dle § 5 odst. 4 zákona o shromažďování. Správní orgány totiž měly za to, že místo, kde se má shromáždění konat, není veřejným prostranstvím, tudíž od žalobce požadovaly písemný souhlas vlastníka, příp. uživatele, dotčeného pozemku s konáním shromáždění. Důsledkem toho, že souhlas nebyl žalobcem prvostupňovému správnímu orgánu předložen, bylo oznámení shromáždění prvostupňovým správním rozhodnutím odloženo. Žalovaný k odvolání žalobce správnost prvostupňového rozhodnutí potvrdil. Na tomto místě soud zdůrazňuje, že správní orgány v dané věci meritorně obsah oznámení o shromáždění neposuzovaly; nerozhodly ani o zákazu shromáždění a ani nestanovily jakékoli podmínky pro jeho konání. Správní orgány totiž dospěly k závěru o vadnosti oznámení pro nedoložení zákonem stanovené povinné náležitosti. Žalobce přitom po celou dobu správního řízení, a rovněž tak v žalobě, sporoval správními orgány zaujaté právní posouzení místa, kde mělo být shromáždění konáno, za neveřejné prostranství; byl naopak přesvědčen o jeho veřejném charakteru.

64. Klíčovou otázkou v dané věci tedy je, zdali místo, kde má být shromáždění konáno, je či není veřejným prostranstvím. Bylo-li by totiž dotčené místo veřejným prostranstvím, žalobce by pak nestíhala zákonná povinnost předložit písemný souhlas vlastníka, příp. uživatele, dotčeného pozemku dle § 5 odst. 4 zákona o shromažďování.
65. Co se týče právního posouzení pojmu veřejné prostranství, soud shodně s účastníky poukazuje na to, že legální definice veřejného prostranství je obsažena toliko v § 34 obecního zřízení. K této definici uvádí odborná literatura následující: „*po obsahové stránce tato definice vymezuje veřejné prostranství jednak z věcných hledisek, a to tím, že uvádí v úvahu přicházející pojmenovatelné druhy či typy veřejných prostranství, dále pak vymezuje veřejné prostranství známkou jeho obecné přístupnosti (což platí jak pro nepojmenovatelné, tj. tzv. další prostory, tak pro tzv. pojmenovatelné druhy či typy veřejných prostranství), a dále je vymezuje i z pohledu vlastnických charakteristik. Klíčovými jsou dva poslední znaky, charakterizující veřejné (či veřejná) prostranství jako přístupné (přístupná) každému bez omezení a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru. To ve svém důsledku znamená i příslušné omezení práv vlastníka, který musí respektovat, že takovýto prostor (byť je v jeho vlastnictví) nemůže být např. vlastníkem oplocen, či jinak uzavřen, neboť tak by ztratil svoji funkci veřejného prostranství. Vlastník takového prostoru je povinen omezení spojená s jeho povahou veřejného prostranství strpět.*“ (srov. Koudelka Z., Ondruš R., Průcha P., Zákon o obcích (obecní zřízení) - Komentář, Praha: Linde, 2002). Obdobně se v jiné odborné literatuře uvádí, že § 34 obecního zřízení obsahuje legální definici pojmu veřejné prostranství, „*a to demonstrativním uvedením příkladů veřejných prostranství, která mají tuto povahu, a dále uvedením obecných znaků každého veřejného prostranství. Jedná se o prostory veřejně přístupné, tedy přístupné každému bez omezení, což vymezuje zákonodárce i jinými slovy tak, že slouží obecnému užívání. Tradičním znakem obecného užívání je, že lze užívat věci (materiální statky) způsobem, který odpovídá jejich účelovému určení, předem neomezeným okruhem uživatelů, bez ohledu na vůli vlastníků užívaných věcí. Zákonodárce zde vyjádřil to, že užívání věci jednotlivými uživateli je nezávislé na vůli vlastníka tak, že veřejné prostory jsou přístupné každému bez omezení, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.*“ (srov. Kopecký M., Zákon o obcích: komentář. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016; právní stav komentáře dostupného v ASPI je k 1. 1. 2020).
66. Ze zákonné definice veřejného prostranství zakotvené v § 34 obecního zřízení jasně vyplývá, že základním znakem veřejného prostranství je, že jde o prostor přístupný každému bez omezení; jinými slovy sloužící obecnému užívání; přičemž vlastnictví k tomuto prostoru není rozhodné; a současně zákon uvádí příkladem výčet typických veřejných prostranství. Soud dodává, že zákonný požadavek přístupnosti každému bez omezení se vztahuje na veškerá veřejná prostranství, tj. na prostranství v zákoně vyjmenovaná i na tzv. „další prostory“.
67. Soud konstatuje, že v nyní projednávané věci mezi účastníky není sporná zákonná definice veřejného prostranství a jeho pojetí v právní teorii; žalobce i správní orgány se na zásadních rysech veřejného prostranství v podstatě shodují a vycházejí z téže judikatury i odborné literatury.

Shodu s prvopisem provedla: Sylvie Kosková.

Mezi účastníky je však sporné, zda je veřejným prostranstvím jedno konkrétní místo, a to náměstí Sv. Jiří na Pražském hradě, kde se mělo konat žalobcem oznámené shromáždění.

68. Soud tedy s odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2019, sp. zn. 22 Cdo 2378/2016 přistoupil v dané věci k porovnání jednotlivých znaků veřejného prostranství ve smyslu § 34 obecního zřízení. Prvním znakem veřejného prostranství je dle citovaného rozsudku hledisko jeho přístupnosti či otevřenosti každému, konkrétně slovy Nejvyššího soudu: „... existence určitého prostoru (pozemku či jeho části), který je přístupný každému bez omezení. O veřejné prostranství se tak nejedná v případě, kdy jeho obecnému užívání brání faktická překážka, zejména zeď, plot, zářez či cedule zakazu vstupu, z níž lze dovést vůli vlastníka, že daný prostor není přístupný každému bez dalšího.“ Druhým definičním znakem veřejného prostranství je: „... existence určitého veřejně prospěšného účelu, k němuž veřejné prostranství slouží.“, neboli tzv. materiální kritérium spočívající v určenosti dotčeného pozemku k uspokojování potřeb občanů obce, potažmo existenci funkčního významu daného prostranství pro sídelní celek. Dalším v pořadí třetím znakem veřejného prostranství je dle soudní judikatury souhlas vlastníka pozemku s užíváním jeho pozemku veřejností (tento souhlas může být dán výslovně či konkludentně, tj. tolerováním užívání pozemku veřejností); v této souvislosti soud odkazuje např. na rozhodnutí Ústavního soudu v nálezu ze dne 22. 3. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/02 (dostupném na <http://nalus.usoud.cz>), v němž Ústavní soud konstatoval, že: „s ohledem na jistou archaickou institutu obecného užívání lze konstatovat, že vznikalo zpravidla obyčejovým způsobem, tj. dlouhodobým užíváním určitého materiálního statku. V tomto směru se lze do jisté míry spolehnout, pokud jde o veřejná prostranství, na historickou paměť obyvatel obcí, kteří mají zpravidla zafixováno užívání těchto statků, od nepaměti, což se týká i eventuálních soukromých vlastníků těchto statků, kteří svým postojem dávali najevo souhlas s tímto obecným užíváním, tedy že daný prostor jimi vlastněný za veřejné prostranství považují.“
69. Soud připomíná, že prvostupňový správní orgán postavil své závěry o tom, že dané místo není veřejným prostranstvím, zejména na tvrzení, že se jedná o režimový prostor, který není přístupný každému bez omezení. K uvedenému dospěl s ohledem na to, že místo se nachází v areálu Pražského hradu, který je z části obklopený neprostupně stavbami a z části obehnaný plotem s vjezdovou bránou či turniketem pro pěší, kde vnější ostrahu nepřetržitě zajišťuje Hradní stráž a vnitřní bezpečnost Policie ČR; na uvedené místo tudíž nemá přístup každý, nýbrž z užívání daného místa je vyloučen zejména ten, kdo neprojde bezpečnostní prohlídkou. Na veřejnost nacházející se na předmětném místě přitom dopadají mnohem přísnější omezení, než je tomu na místech, která nespádají do chráněné oblasti. Za zásadní považoval rovněž návštěvní řád areálu Pražského hradu, který mimo jiné stanoví také provozní dobu, vstupné a způsob užívání prostor Pražského hradu, a to s právem Správy Pražského hradu na uzavření celého areálu z provozních či státně-reprezentačních důvodů, jakož i to, že se jedná o účelovou komunikaci. Žalovaný na uvedenou argumentaci navázal a rozvedl ji, přičemž podstatné východisko pro jeho závěry je právě skutečnost, že v případě Pražského hradu vždy existovala určitá omezení přístupnosti.
70. Soud konstatuje, že ze shora citované bohaté a ustálené judikatury i odborné literatury vyplývá, že plochy, které splňují podmínky uvedené v ustanovení § 34 obecního zřízení, se stávají ze zákona veřejným prostranstvím, aniž by bylo nutné je zvláště vymezovat v územním plánu, evidovat v katastru nemovitostí či subsumovat jejich označení pod pojmy dle stavebního zákona (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 9. 2010, č. j. 1 Ao 3/2010-161, nebo nález Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/02). Označení posuzovaného prostoru jako ostatní, veřejná či účelová komunikace atp., je možno do jisté míry chápat jako podpůrné vodítko za účelem zjištění charakteru daného prostoru. Nicméně veřejným prostranstvím ve smyslu § 34 obecního zřízení budou i pozemní komunikace, včetně účelových komunikací, není-li omezeno či vyloučeno jejich veřejné užívání podle § 7 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2010, č. j. 2 As 49/2010-46).
71. Dle tvrzení správních orgánů a osoby na řízení zúčastněné je jednak náměstí Sv. Jiří z prostorového hlediska *de facto* uzavřeným prostorem, a rovněž tak vlastník pozemku, tj. Česká

Shodu s prvopisem provedla: Sylvie Kosková.

republika prostřednictvím Správy Pražského hradu (osoby na řízení zúčastněné), neumožňuje na toto prostranství neomezený přístup veřejnosti, když jeho přístupnost do značné míry reguluje (návštěvním řádem, bezpečnostními kontrolami, nočními uzavírkami apod.), byť tak činí na základě svého uvážení, nicméně regulace pohybu veřejnosti zde byla tzv. „od nepaměti“ a je plně v souladu se specifickým charakterem sporného prostranství, jež se nalézá uvnitř uzavřeného komplexu areálu Pražského hradu.

72. Soud souhlasí s poukazem žalovaného na určitou terénní nepřístupnost zasazení náměstí Sv. Jiří uvnitř areálu Pražského areálu, částečně obklopeného hradbami, a částečně plotem s vjezdovou bránou a turniketem pro pěší, nicméně soud upozorňuje na mapy areálu založené ve správním spise, z nichž je patrné, že celý hradní areál je průchozí. Průchozí trasa přes areál vede z Hradčanského náměstí a začíná vstupem přes Hradní bránu na První nádvoří; pak přes Matyášovu bránu na II. nádvoří; kolem katedrály sv. Víta, Václava a Vojtěcha (buď Vikářskou ulicí, anebo přes III. nádvoří) na náměstí Sv. Jiří; a Jiřskou ulicí Východní branou se z areálu Pražského hradu vychází na Staré zámecké schody. Soud se neztotožňuje ani s tvrzením osoby na řízení zúčastněné, že náměstí Sv. Jiří, byť je nazýváno náměstím, jedná se pojmově o nádvoří. Soud připouští, že tyto dva pojmy se do jisté míry po obsahové stránce překrývají, avšak je třeba si uvědomit, že komplex areálu Pražského hradu prošel v minulosti rozvojem a jeho uspořádání se postupně měnilo. Náměstí Sv. Jiří dle názoru soudu však neustále vykazuje znaky typické pro náměstí, když je situováno ve městě, je ohraničeno přilehlými domy (jimiž dominují Bazilika Sv. Jiří a katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha), v jeho centru je umístěna kašna a není neoddelitelně funkčně svázáno s žádnou z budov, které jej obklopují. Dle názoru soudu nelze kategoricky a rigidně trvat na absolutní terénní, časové a osobní dostupnosti či otevřenosti náměstí pro „každého, kdykoliv a odkudkoliv“. Tento do jisté míry ideální stav veřejného prostranství (nejen v podobě náměstí, ale taktéž parků a tržišť) je v současné době s ohledem na hustou a rostoucí zástavbu, čímž vzrůstá počet osob žijících v městských aglomeracích, dozajista spojen i s potřebou přijímat preventivní opatření k zamezení negativních jednání veřejností (např. jejich uzavíráním v nočních hodinách), jimiž by veřejná prostranství mohla být ve velké míře devastována, poškozována a ve své podstatě pak ohrožena na svém fungování.
73. Soud konstatuje, že zejména s ohledem na mimořádnou historickou hodnotu areálu Pražského hradu a taktéž jeho určení jakožto sídla prezidenta republiky má za zcela pochopitelné a nevyhnutelné, že v areálu bylo a je přistoupeno k vyšší formě jeho ostrahy za účelem zajištění odpovídající ochrany a bezpečnosti, a to jak zvláštním vojenským útvarem Hradní stráží, určeným k vnější ostraze Pražského hradu (ale i dalšího ze sídel prezidenta České republiky – zámku v Lánech), tak Policíí České republiky. Taktéž přijímání větších prostorových a bezpečnostních omezení na území areálu Pražského hradu spjatých s jeho užíváním jakožto sídla prezidenta České republiky či s přijímáním státních návštěv, konáním oficiálních státních akcí atp., soud považuje za opatření zcela odpovídající jedinečnému charakteru Pražského hradu. Soud opakuje, že ani tento vyšší stupeň ochrany místa či omezení vztahující se ke specifickému užívání areálu bez dalšího neznamená, že by jím docházelo k omezení přístupu užívání náměstí Sv. Jiří. Vlastníku areálu totiž nelze upřít pravomoc činit opatření k zajištění veřejného pořádku v prostorách celého areálu Pražského hradu; přičemž naopak vysoký stupeň ostrahy a přijatých omezujících opatření v souladu s principem proporcionality zcela koresponduje s mimořádnou hodnotou a zvláštním určením daného místa. Tudíž uživatelem náměstí Sv. Jiří může být v souladu s nálezem Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/02, každý, kdo splňuje stanovené (zde bezesporu nadstandardní bezpečnostní) předpoklady. Pokud žalovaný na podporu svého právního názoru o veřejném charakteru náměstí Sv. Jiří argumentoval upozorněním na obdobnost jeho postavení s Františkánskou zahradou, Valdštejnskou zahradou atp., soud se k tomuto poukazu nemůže relevantně vyjádřit, jelikož nemá k dispozici bližší údaje o zmiňovaných zahradách.

74. Navíc jak uvádí i žalobce, na III. nádvoří je proti hlavnímu vchodu do katedrály sv. Víta, Václava a Vojtěcha situována jedna z poboček České pošty s. p., kdy poskytování poštovních služeb již samo o sobě vypovídá o určení daného místa *a priori* k přístupnosti pro veřejnost. Skutečnost, že tato pobočka byla zřízena zejména pro potřeby Kanceláře prezidenta republiky, a že je zde umístěna i sbírka známek s portréty prezidentů republiky, nemění ničeho na tom, že služeb pošty je i na této pobočce oprávněn využít každý (bez omezení), kdo o ně má zájem. Taktéž skutečnost, že z náměstí Sv. Jiří lze navštívit restauraci Vikárku, která je jednou z nejstarších restaurací v České republice a pohostinské služby poskytuje nepřetržitě (míněno po dobu stanovených otevíracích hodin), svědčí o otevřenosti areálu pro veřejnost. Rovněž soud poukazuje na skutečnost, že součástí zpoplatněné prohlídkové trasy v rámci hradního areálu byla vnitřní část katedrály sv. Víta, Václava a Vojtěcha, Starý královský palác, Basilika Sv. Jiří a Zlatá ulička; naopak vstup na náměstí Sv. Jiří zpoplatněn nebyl.
75. Soud tak má za vyvrácenu argumentaci správních orgánů a osoby na řízení zúčastněné spočívající v nedostupnosti či v izolovanosti náměstí Sv. Jiří na navazující městskou zástavbu; tudíž soud má za to, že náměstí Sv. Jiří splňuje první znak veřejného prostranství dle § 34 obecního zřízení, spočívající v jeho územní přístupnosti pro veřejnost (viz shora odstavec 68. rozsudku).
76. Co se týče druhého definičního znaku veřejného prostranství tzv. materiálního kritéria, soud s ohledem na provedené dokazování v řízení dospěl k názoru, že v daném případě náměstí Sv. Jiří nevykazuje znak veřejného prostranství spočívající v existenci určitého veřejně prospěšného účelu, k němuž by tento prostor tzv. „od nepaměti“ sloužil. Soud vycházel zejména ze Stanoviska Kanceláře prezidenta republiky ze dne 31. 5. 2021, v němž byl dán historický exkurz od vzniku Pražského hradu až po rozhodné období s důrazem na způsob jeho užívání. Předně soud upozorňuje, že se ohledně povahy Stanoviska neztotožnil s výtkou právního zástupce žalobce, že Stanovisko nelze hodnotit jako listinný důkaz z důvodu, že bylo vypracováno osobou na řízení zúčastněnou. Osobu na řízení zúčastněnou (tj. Správu Pražského hradu) nelze ztotožňovat s Kanceláří prezidenta republiky, jedná se o dva právně samostatné subjekty, byť co do výkonu předmětu činnosti jsou v podstatné míře propojené. Osoba na řízení zúčastněná však nebyla autorem Stanoviska, proto jej soud provedl k důkazu a při rozhodování z něj vychází. Soud souhlasí s žalobcem v tom, že pro nyní posuzovanou věc není podstatný celkový historický vývoj areálu Pražského hradu již od dob pohanských, nicméně soud rozumí tomu a oceňuje snahu o co nejpodrobnější zpracování historie daného místa již od dob prvních historických zmínek a archeologických nálezů o něm. Jak již bylo řečeno výše charakter určitého prostoru, jako veřejného prostranství není neměnný v čase a prostoru, nýbrž je institutem proměnlivým, jehož stav se může s ohledem na relevantní vnější zvraty měnit. Zákon i judikatura bezesporu připouští situaci, kdy se určitý neveřejný prostor užívaný vlastníkem výlučně k uspokojení jeho osobních potřeb stane prostorem veřejným. Dojde k tomu například tím způsobem, kdy po určitou dobu je takovýto prostor se souhlasem vlastníka (byť konkludentním, tzv. mlčky) ponechán k užívání veřejnosti k uspokojování jejích potřeb (k výkonu občanských práv); a to samozřejmě za splnění i dalších zákonných podmínek v § 34 obecního zřízení. Přitom je rovněž možný i opačný vývoj, tedy, že se z původně veřejného prostranství stane s ohledem na relevantní vnější okolnosti prostranství neveřejné. Soud tak za rozhodné bral v posuzované věci historické údaje obsažené ve Stanovisku a týkající se způsobu užívání Pražského hradu, resp. náměstí Sv. Jiří, od zhruba vzniku České resp. Československé republiky, když se soud ztotožnil s názorem právního zástupce žalobce, že účelové určení areálu Pražského hradu je třeba hodnotit optikou politického zřízení republiky, přičemž je nutno se soustředit především na období od vzniku České republiky dne 1. 1. 1993.
77. Ze Stanoviska, Zřizovací listiny a z návštěvních řádů Pražského hradu přitom soud nezjistil ničeho svědčícího o tom, že by prostor náměstí Sv. Jiří po určité časově relevantní období předcházející žalobou napadenému rozhodnutí a jistě překračující funkční období jednoho prezidenta republiky, sloužil k sociálnímu či jinému veřejně prospěšnému účelu veřejnosti (resp.

k uspokojování potřeb občanů obce). Soud upozorňuje na to, že žalobce nenavrhol žádné důkazy, kterými by prokazoval, že veřejnost užívala právě náměstí Sv. Jiří (potažmo celý areál Pražského hradu) k výkonu či uspokojení svých veřejně prospěšných účelů či společenských potřeb. Soud tak mohl vycházet pouze z důkazů, jež navrhl žalovaný a osoba na řízení zúčastněná a které má soud k dispozici. Soud upozorňuje, že přestože v soudním řízení správním platí již zmíněný princip plné apelace a soud tak může provést dle § 52 odst. 1 s. ř. s. i důkazy jiné než navržené, je to stále žalobce, koho tíží břemeno tvrzení a důkazní (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2016, č. j. 7 As 307/2015 - 31). Soud totiž nesmí přestat být nestranným „třetím“, tedy nesmí se aktivním prováděním důkazů nad rámec návrhu dostat do pozice straníci jednomu z účastníků [viz komentář k § 52 s. ř. s. KÜHN, Zdeněk. *Soudní řád správní: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-479-1.]. Soud nemůže dohledávat důkazy namísto účastníků řízení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 6 As 2/2003 - 66). Pokud by soud sám pátral po důkazech nebo pokud by svou vlastní aktivitou vnášel do sporu skutečnosti, pro které není podklad v obsahu spisu a ve výsledcích dosavadního řízení, mohl by porušit ústavní zásadu rovnosti zbraní [viz takto k § 120 odst. 2 o. s. ř. usnesení Ústavního soudu ze dne 3. 6. 2010 sp. zn. III. ÚS 1336/10(U 7/57 SbNU 621)]. Žalobce přitom nesporel věrohodnost ani na ústním jednání provedených listinných důkazů (návštěvních řádů, Zřizovací listiny či Stanoviska). Navíc i účastníci na ústním jednání k naplnění účelu veřejné potřeby shodně uvedli, že za posledních šest let proběhly na náměstí Sv. Jiří toliko dvě shromáždění, kdy se jednalo v obou případech o akce iniciované žalobcem. A osoba na řízení zúčastněná nerozhodovala o jiných povoleních k výkonu shromáždění na tomto prostoru. Účastníci řízení neuvedli žádná jiná tvrzení svědčící o využívání daného prostoru jako místa sloužícího primárně k uspokojování (veřejných) potřeb občanů obce či jeho (obecného) užívání jako dopravního koridoru. V řízení tak nebylo prokázáno, že by náměstí Sv. Jiří primárně sloužilo k plnění účelů veřejného prostranství ve smyslu legální definice dle § 34 obecního zřízení, když nebylo ani prokázáno, že by občané obce měli ve zvyku se zde stýkat či shromažďovat, veřejně si sdělovat či vyjadřovat své (i politické) názory (na rozdíl od prostor Hradčanského náměstí či Václavského náměstí v Praze) či prostor náměstí Sv. Jiří užívat jako dopravní komunikaci. Na základě výše popsaného skutkového stavu tak soud nemohl dojít k jinému závěru, než že náměstí Sv. Jiří nesplňuje v pořadí druhý definiční znak veřejného prostranství dle § 34 obecního zřízení, tj. tzv. materiální kritérium, spočívající v určení dotčeného pozemku k uspokojování potřeb občanů (viz shora odstavec 68. rozsudku).

78. Rovněž tak soud v případě náměstí Sv. Jiří neshledal ani naplnění v pořadí třetího definičního znaku veřejného prostranství dle § 34 obecního zřízení, a to souhlasu vlastníka s jeho užíváním jakožto veřejného prostranství. Soud na tomto místě toliko připomíná, že předmětný souhlas může být jeho vlastníkem či provozovatelem vyjádřen i konkludentně, tedy tím způsobem, že např. umožní veřejnosti užívat prostor pro vlastní účely a proti tomuto užívání nikterak nezakročí, nýbrž jinými slovy po určitou dobu užívání svého pozemku neomezeným okruhem osob trpí. Nicméně v pochybnostech o existenci konkludentního souhlasu judikatura dovodila, že je třeba rozhodnout ve prospěch vlastníka pozemku (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2011, č. j. 2 As 44/2011 – 99). Soud tedy konstatuje, že pro právní posouzení povahy pozemku jakožto veřejného prostranství je nutno brát v potaz i vůli jeho vlastníka, jakým způsobem má být jeho pozemek užíván (či jakým způsobem jeho užívání umožní).
79. Ze Stanoviska, ale taktéž ze Zřizovací listiny a z návštěvních řádů Pražského hradu jednoznačně vyplývá, že (všichni) vlastníci areálu Pražského hradu, jehož územní součástí je i náměstí Sv. Jiří, si neustále udržovali kontrolu nad rozsahem a způsobem jeho užívání. Dávali tak svým postojem „od nepaměti“, resp. po dostatečně dlouhou dobu (nejen od roku 1993), najevo nesouhlas s jeho obecným (neomezeným) užíváním širokou veřejností. Jinými slovy řečeno soud má z listinných důkazů za prokázané, že vlastníci areálu Pražského hradu jej vždy považovali za výsostně prostory sloužící primárně k výkonu státnických záležitostí, a ke vstupu veřejnosti do areálu

mohlo dojít teprve poté, kdy její přítomnost nekolidovala s výkonem těchto státnických záležitostí. Zpřístupnění neboli možnost užívání areálu Pražského hradu, potažmo i náměstí Sv. Jiří, veřejností tak vždy, a to i v případě posledního vlastníka České republiky, záleželo toliko na jeho vůli, resp. na vůli provozovatele, tj. osoby na řízení zúčastněné. Soud upozorňuje, že zejména z návštěvních řádů Pražského hradu, kdy nejstarší soudu doložený je datován rokem 1997, je zřejmá kontinuálně stejným způsobem projevená vůle vlastníka, užívání celého areálu Pražského hradu regulovat množstvím podstatných zákazů a omezení, které slouží mimo jiné i k zabránění jeho nekontrolovatelného veřejného či živelného užívání (např. udělováním povolení ke konání hromadných akcí, zákazem vnášení transparentů, vlajek do prostor areálu Hradu).

80. S ohledem na shora uvedené soud shrnuje, že z listinných důkazů doložených v řízení žalovaným a osobou na řízení zúčastněnou má za prokázané, že náměstí Sv. Jiří v areálu Pražského hradu nespĺňuje dva ze tří kumulativně stanovených znaků veřejného prostoru dle legální definice obsažené v § 34 obecního zřízení; nejedná se tak dle názoru soudu o veřejné prostranství, a proto soud shledal postup správních orgánů, které odložily oznámení žalobce (svolavatele) o konání shromáždění na náměstí Sv. Jiří, z důvodu nedoložení souhlasu vlastníka pozemku, na kterém se má shromáždění konat, za správný a souladný se zákonem. Soud má tedy za to, že správní orgány věc posoudily správně po právní stránce, neboť právní posouzení věci soud shledal v souladu se zákonem i s ustálenou judikaturou.
81. Soud pokládá na tomto místě za potřebné zopakovat, že v nyní posuzované věci hodnotil stav/charakter náměstí Sv. Jiří ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí, tedy ke dni 8. 4. 2021, neposuzoval již skutkový stav nastalý po tomto datu. Soud znovu upozorňuje na to, že naplnění znaků veřejného prostranství se může v čase měnit, proto to, že v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí náměstí Sv. Jiří nenapĺňovalo znaky veřejného prostranství, neznamená, že by se tak v budoucnu nemohlo stát.
82. Soud pro úplnost uvádí, že žalobou napadené rozhodnutí neshledal nepřezkoumatelným. Žalobou napadené rozhodnutí je srozumitelné a je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč žalovaný rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku napadeného rozhodnutí, resp. rovněž i to, proč předmětné místo nepovažuje za veřejné prostranství. Uvedené je v souladu s konstantní judikaturou, podle které musí být z odůvodnění seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestřené účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009-46, ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010-53, ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109, či ze dne 31. 3. 2004, č. j. 4 As 19/2014-35, a v neposlední řadě na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 2. 1993, č. j. 6 A 48/92-23).
83. Soud nad rámec uvedeného dodává, že podle ustálené judikatury jak správních soudů, tak Ústavního soudu, povinnost řádného odůvodnění rozhodnutí nelze mechanicky ztotožňovat s povinností poskytnout podrobnou odpověď na každý jednotlivý v žalobě uplatněný argument. Podstatné je posouzení jádra případu a poskytnout odpověď na základní námitky, které v sobě mohou v některých případech konzumovat i odpověď na námitky dílčí a související (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2013, č. j. 7 As 79/2012-54, ze dne 29. 8. 2013, č. j. 7 As 182/2012-58, ze dne 19. 2. 2014 č. j. 1 Afs 88/2013-66). Dle Ústavního soudu „není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná“ [nález sp. zn. III. ÚS 989/08 ze dne 12. 2. 2009 (N 26/52 SbNU 247)]. Městský soud ve světle citované judikatury v dané věci postupoval, neboť vypořádal podstatu žalobních námitek a nestíhá jej tudíž povinnost reagovat i na všechny další dílčí námitky vznesené žalobcem.

Shodu s prvopisem provedla: Sylvie Kosková.

VIII.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

84. Lze tak uzavřít, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem a judikaturou soudů, soud ve správním řízení neshledal ani procesní pochybení, která by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí, proto soud nedůvodnou žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
85. Výrok o nákladech řízení pod body II. a III. je odůvodněn § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalovaný, avšak žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžných činností nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů řízení dle § 60 odst. 7 s. ř. s. nepřiznal.
86. Výrok o nákladech řízení pod bodem IV. je odůvodněn § 60 odst. 5 s. ř. s., kdy osoba na řízení zúčastněná by měla právo na náhradu jen těch nákladů řízení, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinností, jež jí soud uložil, anebo z důvodů zvláštního zřetele hodných. Právní zástupce osoby na řízení zúčastněné sice požadoval náhradu nákladů vynaložených na poskytnutí právního zastoupení ve věci, soud však osobě na řízení zúčastněné náhradu nákladů řízení nepřiznal, když vycházel z citovaného zákonného ustanovení, jež je vystavěno na zásadě, že osoba na řízení zúčastněná zásadně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť není účastníkem řízení, a proto zde nelze vycházet z kritéria procesního úspěchu ve věci. A v této konkrétní věci soud osobě na řízení zúčastněné neuložil splnění žádné povinnosti; rovněž tak soud zde neshledal důvody zvláštního zřetele hodné, pro které by jí soud mohl přiznat právo na náhradu nákladů řízení, když takovéto důvody nebyly osobou na řízení zúčastněnou ani tvrzeny.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je kasační stížnost přípustná (§ 102 s. ř. s.). Nepřípustná je však taková kasační stížnost, na niž dopadají výluky z přípustnosti stanovené v § 104 s. ř. s. Kasační stížnost se podává ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Kasační stížnost dle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. není přípustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Shodu s prvopisem provedla: Sylvie Kosková.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 26.07.2023

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu